

Biblioteca escolar, sempre en evolución

Bibliotecas Escolares en Tránsito
2011 - 2

crisnova@gmail.com
@nova5

Kaechele Library learning
commons (Glen Allen , Virginia)

Sobre innovación...

Catalunya

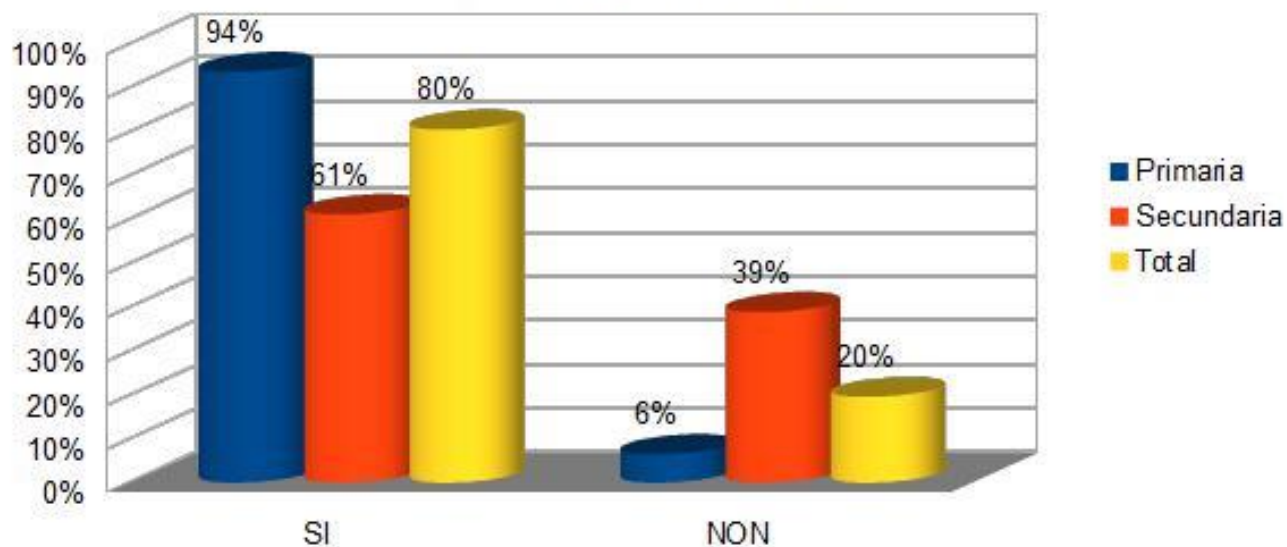
Adiós a las asignaturas: el trabajo por proyectos convence cada vez a más escuelas

- Institutos como el de Sils optan por facilitar el aprendizaje de sus alumnos a partir de los proyectos, un planteamiento que ofrece más ventajas educativas que las asignaturas: les motiva y les ayuda a conectar conocimientos

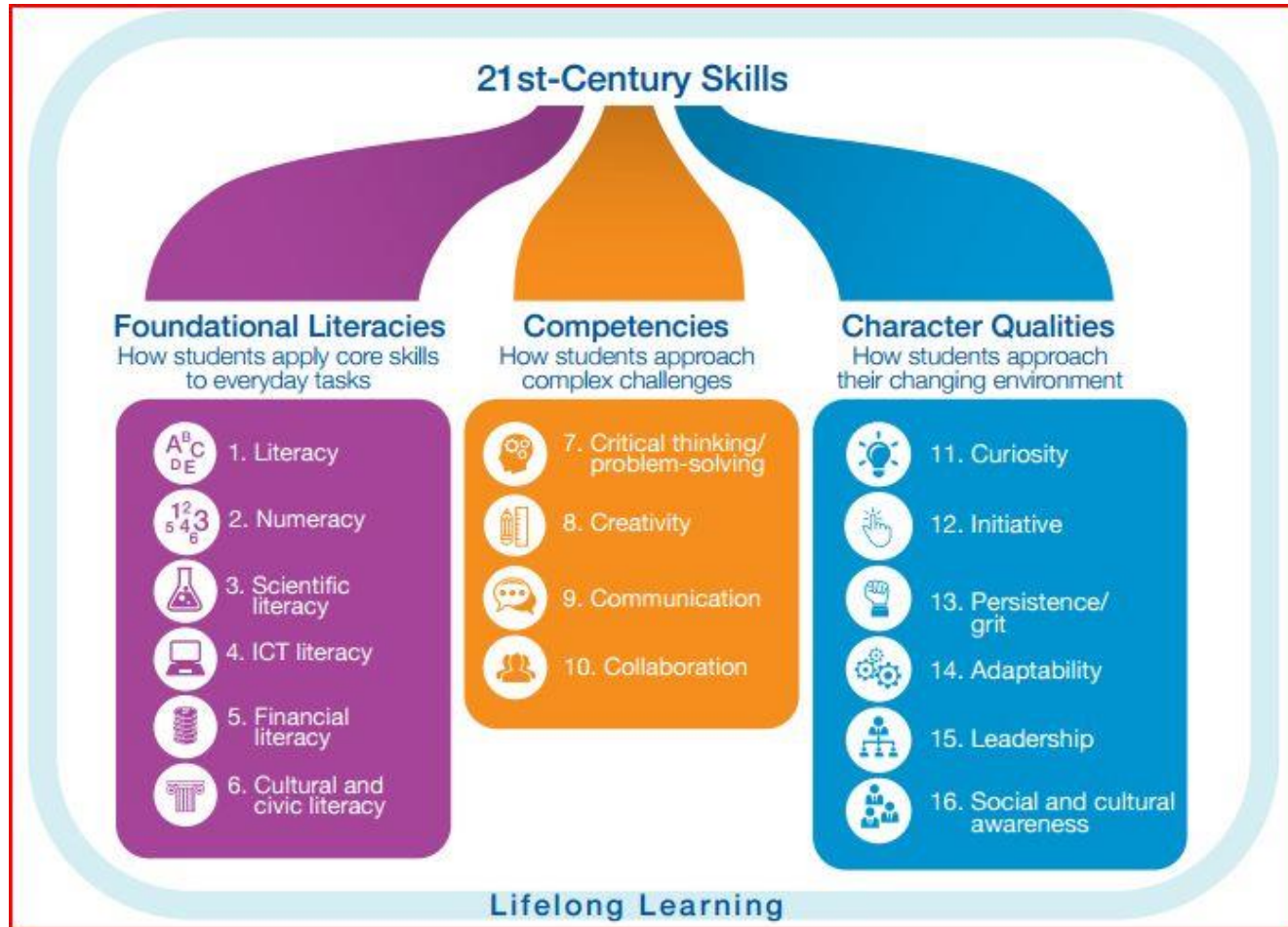
Fonte: eldiario.es (26/04/2015)

A biblioteca promove ou apoia o traballo por proxectos

Centros PLAMBE-2015/2016

16 habilidades básicas, competencias e cualidades de carácter

EUALDADES PERSONALES

cómo los alumnos afrontan los ambientes cambiantes

CURIOSIDAD

ADAPTABILIDAD

PERSISTENCIA

LIDERAZGO

CONCIENCIA SOCIAL

INICIATIVA

CRÍTICO PENSAMIENTO

COLABORACIÓN

ALFABETIZACIÓN CULTURAL Y CIVICA

Z

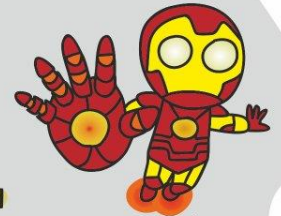
ALFABETIZACIÓN

ALFABETIZACIÓN TECNOLÓGICA

ALFABETIZACIÓN CIENTÍFICA

ALFABETIZACIÓN MATEMÁTICA

ALFABETIZACIÓN ECONÓMICA

SUPERHÉROES DEL SIGLO XXI

QUÉ LE PEDIMOS A NUESTROS ALUMNOS (LIFE LONG LEARNING)

COMPETENCIAS

cómo los alumnos afrontan los retos complejos

COMUNICACIÓN

CREATIVIDAD

Juan#

Estudios sobre impacto da biblioteca escolar nas aprendizaxes (EEUU, Canadá e outros)

Os resultados mostran un importante número de evidencias a nivel internacional de impacto das bibliotecas escolares na aprendizaxe:

- **Logro académico:** mellores resultados en exames estandarizados de lectura, lingua e literatura, historia e matemáticas, e mellores cualificacións en exames curriculares.
- **Resultados de aprendizaxe:** proxectos de traballo de maior calidade, mellor comprensión e aplicación dos procesos e prácticas de uso da información, maiores coñecementos e desenvolvemento lector.
- **Actitudes de aprendizaxe:** maior motivación, mellor actitude para a realización de tarefas e máis gusto pola lectura.

Dorothy Williams, Caroline Wavell and Katie Morrison (2013). *Impact of School Libraries on Learning. Critical review of published evidence to inform the Scottish education community.*

Pero qué bibliotecas?

A biblioteca escolar é un **“entorno” físico e dixital** de aprendizaxe na escola onde **a lectura, o interese, a investigación, o pensamento, a imaxinación e a creatividade** son centrais para **a viaxe cara á información e o coñecemento** dos estudantes, tamén cara ao seu **crecemento persoal, social e cultural**.

Directrices IFLA para a Biblioteca Escolar (2015)

Bibliotecas integradoras

- As bibliotecas escolares son bibliotecas híbridas, que dan cabida a materiais impresos e a materiais en soporte electrónico; bibliotecas que aúnan o presencial e o virtual, que integran a cultura impresa e a cultura dixital.

(Marco de referencia para as bibliotecas escolares. MEC, 2011)

A biblioteca escolar, unha biblioteca específica

- Dar resposta ás demandas de profesorado, alumnado e familias, en materia de **lectura** e de **información**:
  - Finalidades distintas
  - Soportes variados
  - Contidos diversificados
- Apoiar os procesos de ensinanza (profesorado) e de aprendizaxe (alumnado).
- Espertar interese ou curiosidade por acceder aos recursos culturais (comunidade educativa).

Biblioteca escolar, *biblioteca total*

- ESPAZO EDUCATIVO
- Mediación para as aprendizaxes
- Recursos “presentes” + recursos “en liña”
- Integración dos distintos soportes de forma natural, responsable, coherente, equilibrada, “informada”, e con perspectiva de futuro.
- Formación e motivación para o uso doutras bibliotecas (e doutros servizos culturais)
- **Factor de compensación social: biblioteca inclusiva**
- Espazo de encontro e de cidadanía

Biblioteca escolar, biblioteca inclusiva

- Achega os recursos culturais a todos por igual.
- Propicia experiencias integradoras
- É un espazo de convivencia

Biblioteca, *entorno creativo*

Biblioteca obradoiro

- Espazos para crear, investigar, construír...
- Lugares para desenvolver proxectos, en especial transmedia
- Lugares onde o alumnado e o profesorado traballan xuntos e investigan creativamente

Idea a imaxes tomadas de Mónica Baró (Presentación Encuentros PLAMBE 2015/2016)

Crear xogos de ordenador

Crear música dixital

Crear textos literarios

Montar películas

Preparar contidos para a Wikipedia

Imprimir en 3D

Traballar manualmente

Construír robots

Outros....

Comeza a haber exemplos galegos

A biblioteca, un Makerspace para os Escornabots

octubre 22, 2016 11:21 am / publicado por Blog de Fuxú / non hai comentarios

Agora que xa sabemos montar e manexar os Escornabots toca crear, idear e inventar circuitos para eles. Convertemos a nosa biblioteca nun "Makerspace" para dar renda solta á nosa imaxinación:

CEIP do Foxo (Silleda, Pontevedra)

RECANTO MAKER LISTO!!

O noso RECANTO MAKER está listo! Quedou xenial. Mirade!

CEIP Pepe de Xan Baña (Sta. Comba)

Biblioteca escolar, espazo de aprendizaxe

- **Xestión**
- **Organización**
- Equilibrio na **colección**
- Acceso eficaz
- **Diversidade e pluralidade**
- **Actualización**
- **Multialfabetización**
- **Propostas de lectura, escritura, uso (e produción) da información.**
- **Difusión**
- ***Efecto chamada***

ALFIN
AMI

Competencia
informativa

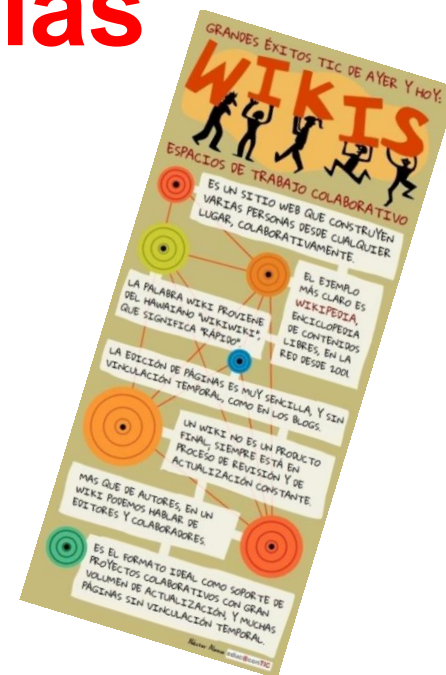
Aprendizaje basado en
proyectos.

LECTURA

Competencias
básicas

Alfabetizaciones
múltiples

Proyectos de carácter
interdisciplinar desde la
biblioteca escolar

Biblioteca escolar

Alfabetizacións múltiples

- ***Alfabetización múltiple: competencia esencial para a vida, que faculta os cidadáns a desenvolver capacidades de reflexión, de expresión oral, de pensamento crítico e lles garante a plena participación na sociedade dixital e do coñecemento. Defínese como:***
  - ***A comprensión, utilización e avaliación crítica de diferentes formas de información, incluídos os textos e imaxes, escritos, impresos ou en versión electrónica.***

Consello de Europa, 26/11/2012

ALFIN

“Alfabetización informacional é saber cando e por que necesitas información, onde atopala, e como avaliala, empregala e comunicala de maneira ética (CILIP, UK, 2004)

Na procura dun termo...

- Educación documental
- **ALFIN** (*Alfabetización Informacional*)
- Multialfabetismos
- **Alfabetización múltiple**
- Educación mediática
- Alfabetización dixital
- *AMI (Alfabetización mediática e informacional)*
- Literacidade
- Lectura Transmedia
- **Competencia informacional**
- Competencia dixital
- *CI2 (Competencia informática e informacional)*
- *Tratamento da información e competencia dixital*
- ...

Indo ao cerne da cuestión...

- Da intervención de Ángel Carracedo nos Encontros do Plan de Mellora de bibliotecas Escolares 2014/2015 (marzo 2015)

O ciclo da informação

Bloque 1**A biblioteca, punto de acceso á cultura impresa e dixital**

Propón un achegamento á biblioteca escolar (e a outras bibliotecas) e ás súas posibilidades para acceder a textos informativos de diversa índole, cunha primeira aproximación á tipoloxía de fontes que se poden consultar e á maneira de facelo de xeito eficaz e con recoñecemento dos dereitos de autoría.

Bloque 2**Fontes informativas. Localización e selección**

Procura afondar nas estratexias de busca de información en fontes impresas ou dixitais, e en documentos de formato e contido diverso, con atención ás características da internet como medio de información.

Bloque 3**Organizarse para investigar**

Revisa os primeiros pasos da elaboración dun traballo de investigación, en que a planificación, a formulación de preguntas e a recuperación dos coñecementos previos son esenciais.

Bloque 4**Procura e tratamento da información**

Afonda na necesidade de análise e valoración da información que se recolle, así como na compilación das fontes consultadas para o seu recoñecemento posterior.

Bloque 5**Xeración de contidos e comunicación**

Aborda a reelaboración da información, un proceso no cal cómpre sintetizar e estruturar a información, e personalizar en produtos orixinais (impresos, audiovisuais ou dixitais) o coñecemento adquirido para unha comunicación eficaz. Recolle tamén aspectos relacionados coa avaliación do proceso realizado e a transferencia deste coñecemento á vida persoal, académica ou social do alumnado.

Documentos de referencia

Ámbitos de actuación

Biblioteca escolar

- Espazo de convivencia e cidadanía
- Apoio curricular
- Proxectos e plans de lectura
- Programas ALFIN-AMI (para a competencia informacional e mediática)
- Apoio a programas e proxectos de centro
- Extensión cultural
- Compensación de desigualdades
- Difusión de recursos e servizos
- Implicación das familias

Biblioteca escolar. Cristina Novoa

Ámbitos de actuación: **Proxectos ou plans de lectura do centro**

*“O papel da biblioteca escolar é esencial na selección dos materiais dispoñibles, a creación de ambientes propicios para a lectura, a proposta de itinerarios lectores, a integración das fontes informativas e das tecnoloxías da comunicación, o **deseño e a realización de actividades para o fomento da lectura e a escritura, fundamentadas, coherentes, estruturadas, sistematizadas e eficaces.** Tamén o é no relativo á necesaria implicación das familias na tarefa de formar lectores e lectoras competentes, que incorporen, ademais, a lectura como unha actividade pracenteira na súa vida cotiá”*

Marco de referencia para las bibliotecas escolares. Ministerio de Educación (2011)

Ámbitos de actuación: **Programas para a adquisición da competencia informacional.**

*O papel da biblioteca escolar neste ámbito sería o de **dispoñer** os recursos de forma efectiva; **orientar** na súa utilización; **deseñar** xunto co resto do profesorado **programas de formación** na busca, selección e uso das fontes informativas e o traballo documental; **apoiar** propostas de **proxectos interdisciplinares** que favorezan o uso dos recursos informativos e a elaboración de **traballos de investigación documental**, e **axudar** ao profesorado a que desde as súas respectivas materias reforce estas aprendizaxes.*

Marco de referencia para las bibliotecas escolares. Ministerio de Educación (2011)

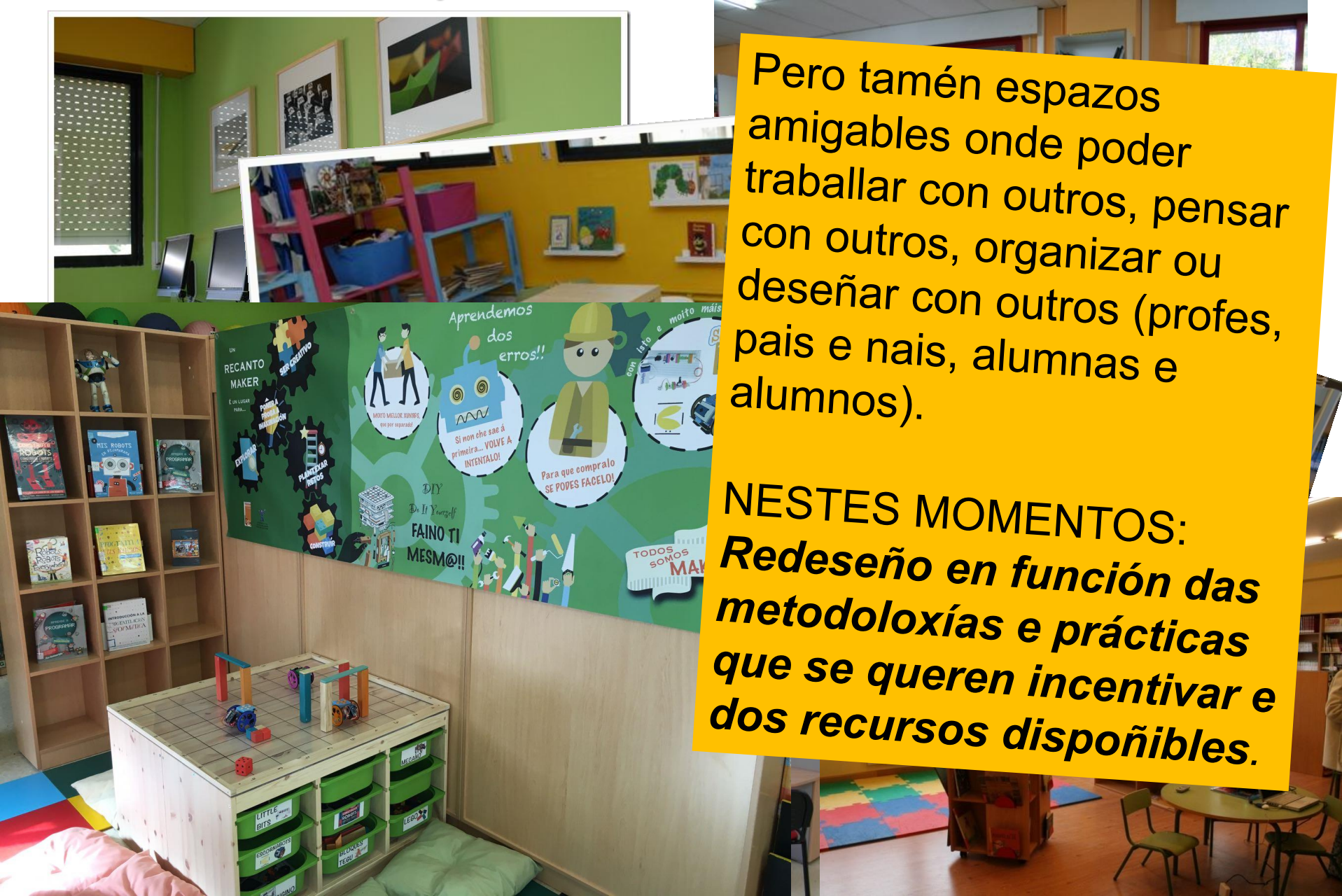

PROPOSTA 2017/2018

CEIP Virxe do Carme, Sober (Lugo)

Espazos diversificados

Pero tamén espazos amigables onde poder traballar con outros, pensar con outros, organizar ou deseñar con outros (profes, pais e nais, alumnas e alumnos).

**NESTES MOMENTOS:
Redeseño en función das metodoloxías e prácticas que se queren incentivar e dos recursos dispoñibles.**

Xestión centralizada dos recursos

Implicación do profesorado

- Participación dos diversos equipos docentes/departamentos no Equipo de Biblioteca. Perfil da persoa responsable da biblioteca.
- Integración na Comisión de Coordinación Pedagóxica
- Inclusión das súas novidades/propostas en reunións de claustro/consello escolar.
- Comisión de biblioteca no Consello Escolar do centro.

Alumn@s colaboradores

Axudantes. CEIP A Sangriña

Acceso aos fondos

Acceso ós fondos:

- O mobiliario e a organización debe permitir o acceso libre aos fondos.
- Clasificación pola CDU
- Rexistro
- Catalogación informatizada
- Colocación
- Sinalización

- Actualización
- Expurgo

Sistemas estandarizados

TÁBOA SIMPLIFICADA DA C.D.U. (Clasificación Decimal Universal)

0	Xeneralidades Narrativas Enxerxiais Bibliografías, Catálogos	4	Química Química Matemática Medio ambiente Matemáticas Astronomía, Investigación espacial Física Química Ciencias da Terra Botánica Zooloxía	8	Linguística Literatura Linguas romanísticas Linguas Teoría Gramática Canóns Poesea Literatura Literatura das distintas linguas Literatura inglesa Literatura francesa Literatura castelá Literatura galega Poesea Teatro Narrativa Enxido Clásico
01	Enciclopedias e dicionarios	5	Matemáticas	80	Linguas romanísticas
02	Ordenadores, Informática	50	Matemáticas	81	Linguas
03	Artículos, publicacións periódicas	51	Medio ambiente	81.001	Teoría
1	Filosofía, Filosofía Ética	52	Matemáticas	81.011	Gramática
114	Sistemas filosóficos	53	Astronomía, Investigación espacial	81.012	Canóns
15	Psicoloxía	54	Física	81.013	Poesea
16	Lóxica, Epistemoloxía	55	Química	81.014	Literatura
17	Moral, Ética	56	Ciencias da Terra	80	Literatura das distintas linguas
2	Relixión	57	Botánica	80.02	Literatura inglesa
22	A Biblia	58	Botánica	80.02.01	Literatura francesa
26	Cristianismo	59	Zooloxía	80.02.02	Literatura castelá
29	Outras relixións, Mitos	6	Química matemática, Matemáticas Medicina, Saúde	80.02.04	Literatura galega Poesea Teatro
3	Química física	41	Medicina, Saúde	82-P	Poesea
31	Demografía, Estadística, Socioloxía	42	Enxeñaría, Tecnoloxía	82-T	Teatro
32	Política	43	Enxeñaría, Tecnoloxía	82-N	Narrativa
34	Dereito	44	Agricultura, Zooloxía	82-E	Enxido
35	Administr. pública, Goberno	45	Economía doméstica	82-C	Clásico
36	Traballo social, Consumo	46	Industria, Comercio, Transporte	9	Xeografía Biografía Historia
37	Educación, Enxerxas, Tempo de lecer	47	Industria química	91	Xeografía, Viaxes
38	Turismo	48	Industria, comercio, oficinas diversas	92	Biografía
39	Etnografía, Folclore, Vida social	49	Industria, oficinas e comercio de artigos manufaturados	93	Historia
		69	Construción	94(940)	Historia de España
				94(941)	Historia de Galicia
		7	Arte - Música - Artesanía, Esculturas	Literatura infantil e xuvenil	
		71	Urbanismo	71	Pre-lecturas
		72	Arquitectura	72	Primeiras lecturas 6-8 anos
		73	Artes plásticas, Escultura	73	Lecturas autónomas 9-11 anos
		74	Debuxo, Desenho, Artesanía	74	Lecturas expertas 12-14 anos
		75	Plumas	8	Xuvenil + de 15 anos
		76	Artes gráficas, Gravado		
		77	Fotografía		
		78	Música		
		79	Diversión, Espectáculos, Xogos, Deportes		

A colección

*“ A biblioteca escolar máis pequena debería constar de, cando menos, 2.500 títulos **relevantes e actuais** para garantir un stock de libros equilibrado para todas as idades, habilidades e historias persoais”*

Directrices de IFLA/UNESCO para a biblioteca escolar, 2002.

* Directrices 2015

Con que **criterios** formamos a colección da biblioteca?

En función de que aspectos escollemos os títulos que adquirimos?

Contémplanse os distintos **soportes**?

Quen e de que modo participa na selección?

Hai **suficientes materiais informativos** para todas as áreas de aprendizaxe?

Hai materiais para a **atención da diversidade** en todas as súas fórmulas?

E os aspectos lingüísticos, están coidados?

Que promocionamos nas nosas guías de lectura?

Que lecturas seleccionamos para as nosas actividades ?

Que **obras** e que **autores** centran o noso interese e que outros rexeitamos?

Que tipo de lectores estamos axudando a crear?

Cuestións que interveñen...

- Papel da biblioteca escolar no centro (**finalidades**, presenza, orzamento, organización...)
- Equipo de biblioteca (experiencia, **formación**, criterio, dedicación, tempo...)
- As posibilidades que nos ofrece o medio (librerías???)
- **A industria editorial**
- Animación á lectura e outras **tentacións**.

Moitos intereses en xogo...

Actualización da colección

Colección inicial = 10
documentos relevantes/alumno

Nº de alumnos	Nº mínimo de volumes relevantes
Ata 200 alumnos	3.000 volumes
200/500 alumnos	4.000 volumes
500/700 alumnos	6.000 volumes
+ de 700	10.000 volumes

Incremento anual= mínimo 1 documento/alumno

Tipoloxía dos fondos:

- Libros (impresos, electrónicos)
- Revistas, xornais
- CD audio
- Vídeos
- DVD ou outros
- Cd-Rom
- Diapositivas
- Mapas
- Láminas
- Materiais elaborados polo alumnado
- Coleccións de imaxes
- Repositorios de recursos electrónicos
- ....

Expurgo

- Baixa na colección dos documentos que xa non son útiles.
  - Deteriorados
  - Obsoletos
  - Inaxeitados
  - Sen interese
- Debera ser unha labor técnica habitual
- Garante a renovación da colección
- Serve para avaliar a colección, detectar carencias, liberar espazo, etc.

Recursos documentais

- Dentro e fóra da biblioteca:
  - Recursos de todo tipo, en todos os soportes
  - Recursos dixitais
- Seleccionados con criterios de calidade
  - Actualizados
  - Pertinentes
  - Compensados
- Suficientes para as necesidades actuais e a medio prazo
- Adquiridos, captados ou creados

Composición dos fondos

(Segundo as recomendacións internacionais – IFLA/UNESCO (2002):

- 60%: Obras de referencia, libros e outro material de consulta, de coñecementos.....
- 40%: libros e outros para o lecer (incluída a LIX)

* Directrices 2015

Detección de necesidades

- Comisión Pedagógica (proxectos e programas a desenvolver)
- Contacto cos coordinadores/xefes departamentos
- Recollida de necesidades por áreas, departamentos, ciclos...
- Análise e avaliación da colección existente
- Desideratas

SECCIÓNS DE AULA

- Evolución da biblioteca de aula
- Dinámica, viva
- Nútrese da biblioteca de centro e doutras bibliotecas (persoais, públicas...)
- Ao servizo do Plan Anual de Lectura e do tratamento do currículo

A cuestión é chegar...

Ademais de ter bos materiais na colección, cómpre difundilos e facelos accesibles. Hai que moveilos....

O “equipo da biblioteca”, axente creador e seleccionador de materiais didácticos

- Seleccións de recursos dispoñibles a través da Rede:
  - Criterios de calidade, oportunidade e idoneidade.
  - Organizados por áreas de coñecemento (CDU).
  - Difusión
- Resposta a demandas concretas (listados de materiais sobre un tema, autor, proxecto...)
- Propostas temáticas (proxecto interdisciplinar, tópico...) con listados de materiais dispoñibles (físicos ou virtuais)

Materiais para o fomento da lectura : guías de lectura

Inicio » Fomento da lectura

Lecturas para o inverno

[Fomento da lectura](#) [Guías de lectura](#)

Comenzan a chegar as recomendacións de lectura elaboradas nas bibliotecas escolares galegas. Estas *guías de lectura para o Nadal*, que pretenden orientar ás familias na adquisición de textos axeitados á idade dos lectores e lectoras, incorporan tamén suxestións para os adultos e son válidas na medida en que están elaboradas desde o coñecemento dos textos que se seleccionan e desde o interese por mellorar a competencia lectora do alumnado. Porque só lendo libros de calidade se aprende a seleccionar os bos libros, distinguíndoos dos textos máis banais ou completamente prescindibles.

- [CEIP de Bergantiños - Carballo \(A Coruña\)](#)
- [CEIP de Louro - Muros \(A Coruña\)](#)
- [CEIP de Vide - As neves \(Pontevedra\)](#)
- [CEIP A Paz - Vigo \(Pontevedra\)](#)
- [CEIP Salgado Torres - A Coruña](#)
- [CEIP Quintela - Moaña \(Pontevedra\)](#)
- [CEIP Antonio Vázquez - Rairiz de Veiga \(Ourense\)](#)
- [CEIP Rogelio García Yáñez - Ramirás \(Ourense\)](#)
- [CEIP Sto. Paio de Abaixo - Redondela \(Pontevedra\)](#)
- [CEP Xosé Mª Brea Segade - CEIP Ana Mª Diéguez - CEIP ADR - Castelao, de Rianxo \(A Coruña\) \[En colaboración\]](#)
- [CEIP O Ramo - Fene \(A Coruña\): Infantil - 1º Ciclo Primaria - 2º Ciclo Primaria - 3º Ciclo Primaria](#)
- [CEIP Portofaro - Cambre \(A Coruña\)](#)
- [CEIP de Figueroa - A Estrada \(Pontevedra\)](#)
- [CEIP Seis de Nadal - Vigo \(Pontevedra\)](#)

Materiais para o fomento da lectura : seleccións temáticas

30 de xaneiro: Día Escolar pola Paz - 2012

Unha das datas do calendario civil que máis oportunidades ofrece para a educación en **Non Violencia**, que se vén celebrando o 30 de xaneiro en honor a Mahatma Gandhi. As bibliotecas escolares acostuman a ofrecer materiais que poden apoiar ao profesorado no tratamento tan necesaria. Velaquí algúns exemplos:

- **Recomendación de lecturas na semana da Paz. CEIP Libros para a Paz. CEIP Saco e Arce (Toén, Ourense)**
- **Materiais para o Día da Paz 2012. CEIP de Cervo (Cervo, Lugo)**
- **Libros para a Paz. CEIP Carmen García Carrasco (Cenlle, Ourense)**
- **Propostas para educar na Paz. CEIP Bormoio (Aqualada-Coristanco, A Coruña)**
- **Contos para a Paz. EEI de Vide (As Neves, Pontevedra)**
- **Cuestións de Paz. CEIP Quintela (Moaña, Pontevedra)**
- **Palabras pola Paz. IES de Poio (Poio, Pontevedra)**
- **Libros para a Paz. CEIP Julio Gurriarán (O Barco, Ourense)**
- **Tintín e a Paz (Webquest). IES Fernando Esquío (Neda, A Coruña)**
- **O tres pes. Palabras pola lectura. IES San Paio (Tui, Pontevedra)**
- **Guerra, Paz e Cine (selección de películas). IES San Paio (Tui, Pontevedra)**
- **Ler en Paz. *Pazticipa*. EEI Barrionovo (Arteixo, A Coruña)**
- **Lecturas pola Paz. IES de Ponteceso (Ponteceso, A Coruña)**
- **A Paz non ten lingua. CEIP de Aguiño (Ribeira, A Coruña)**
- **Abrazos pola Paz. Paraugas pola Paz. Recompilación de textos. IES Lagoa de Antela (Xabares, Pontevedra)**
- **Día Mundial da Paz. Recompilación de lecturas. IES Fernando Wirtz (A Coruña)**

Materiais para a formación de usuari@s

2. PRÉSTAMO

Tempo de préstamo:
Libros ata 15 días
Dvd-s ata 7 días
Vídeos ata 7 días
Cd-s ata 7 días
Cada usuario/a poderá levar en préstamo ata 2 libros e 1 película ou outro documento en soporte audiovisual.

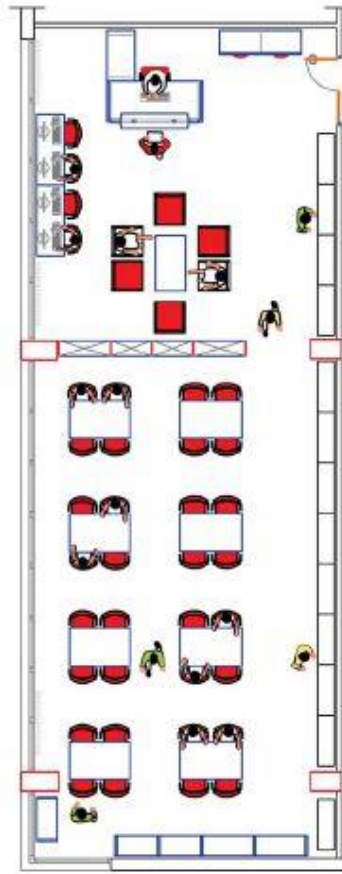

3. CONSULTA EN INTERNET

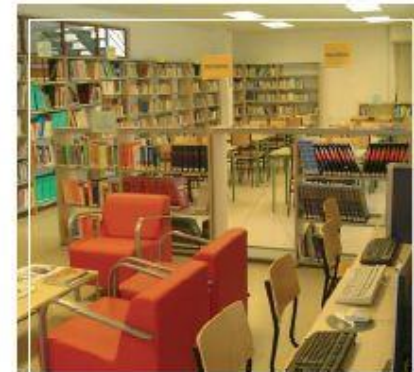
Os usuarios e usuarias teñen á súa disposición catro ordenadores para realizar buscas documentais e traballos académicos

PLANO

IES AFONSO X O SABIO
Biblioteca
"O bosque animado"

Información e
Funcionamento

<http://biblioafonso.blogspot.com>

Guía axudantes de biblioteca

SON AXUDANTE: CUMPRO E ENSINO AS NORMAS

Cumpro e ensino a tódolos usuarios da biblioteca as 5 normas:

1. Non molestamos aos demais.

Se temos que falar só podemos facelo
"con voz de biblioteca".

2. Andamos amodiño.

3. Coidamos todo o que hai:

. O mobiliario, os libros, os ordenadores, os bonecos de peluxe...

4. Entramos sen comida, sen bebida e sen mochila.

. Deixamos nos percheiros da entrada a equipaxe ben colocada.

. Non comemos nin bebemos dentro.

5. Deixamos todo ordenado antes de saír.

. Recollemos sempre 5 minutos antes para que nos dea tempo.

. Deixamos a mesa e o chan limpos.

. Non deixamos cousas esquecidas : a biblioteca non pode gardar todo o que nos vai quedando atrás.

XUNTA DE GALICIA
CONSELLERÍA DE EDUCACIÓN
E ORDENACIÓN UNIVERSITARIA

COLEGIO PÚBLICO DE INFANTEL E PRIMARIA
Humberto Juanes
Calle Enriquez, Nº2, Nogueira (Pontevedra), Tfn. e fax: 986 264082

www.ce.riwva.edu.xunta.es/ceip/humbertojuan.es
<http://www.bibliotecas.blogspot.es>

BIBLIOTECA ESCOLAR

GUÍA 2008 - 2009

Materiais formación usuari@s

CEIP Condessa de Fenosa, O Barco:
formación de usuarios vía web

Introducción da lectura dixital

RECURSOS

Tutoriais para guiar traballos concretos...

TUTORIAIS PARA UN USO MÁIS EFECTIVO DA REDE

Queremos agora comezar unha serie de entregas de tutoriais nos que imos tentar aprender a facer un uso máis efectivo da rede nas nosas consultas. Empezaremos coa **Wikipedia** e logo pasaremos a estudar algúns trucos que podemos aprender para mellorar os resultados das nosas procuras en **google**.

Formación de usuari@s

A BIBLIOTECA ESCOLAR

BIBLIOTECA ORGANIZACIÓN PARTES DUN LIBRO FORMACIÓN USUARI@S

**FORMACIÓN DE USUARI@S
DA BIBLIOTECA ESCOLAR**

**APRENDER
E XOGAR
COA BIBLIOTECA
ESCOLAR**

Julia González G.

1 →

Guía axudantes de biblioteca

SON AXUDANTE:
CUMPRO E ENSINO AS NORMAS

Cumpro e ensino a tódolos usuarios da biblioteca as 5 normas:

- 1. Non molestamos aos demais.**
Se temos que falar só podemos facelo "con voz de biblioteca".
- 2. Andamos amodiño.**
- 3. Coidamos todo o que hai:**
... O mobiliario, os libros, os ordenadores, os bonecos de peluxe...
- 4. Entramos sen comida, sen bebida e sen mochila.**
... Deixamos nos percheiros da entrada o equipaxe ben colocado.
... Non comemos nin bebemos dentro.
- 5. Deixamos todo ordenado antes de saír.**
... Recollemos sempre 5 minutos antes para que nos dea tempo.
... Deixamos a mesa e o chan limpos.
... Non deixamos cousas esquecidas : a biblioteca non pode gardar todo o que nos vai quedando atrás.

CEIP Milladoiro de Malpica
2008 - 2009

XUNTA DE GALICIA
CONSEXUCIÓN EDUCACIÓN
XUNTA DE GALICIA
Humberto Juanes
Conseiller, C/da. Fernández, 170, s/n. 36100 MALPICA
www.xunta.es/educacion/consejerias/educacion
http://www.la-biblioteca-milpica.es

BIBLIOTECA ESCOLAR

AXUDANTEEEES!!!

Guía de Axudantes da Biblioteca Escolar

Ceip. Milladoiro Malpica

Servizo de bibliotecas

- Préstamo de materiais na comunidade educativa.
- Espazos informativos para a realización de traballos.
- Prensa e revistas de actualidade.
- Banda desenhada.
- Actividades de fomento e dinamización da lectura:
  - Coloquios - Dinámicas Culturais, Semanas, etc.
  - Exposicións.
  - Encuentros con creadores literarios.
  - Certameas...

Servizo de préstamo para Nais-Pais

De luns a venres
09:30 a 13:30

- 1.- Como se fai isto? Na mesma biblioteca. Falar co responsable da mesma.
- 2.- Os libros que non se prestan, poderanse consultar na sala.
- 3.- O prazo de préstamo será de 15 días, renovables se non son libros obrigatorios de lectura.
- 4.- Para poder levar empréstitos requere material só tes que saber o teu número de socio de biblioteca.
- 5.- O número de socio será permanente todos os anos que estean os teus fillos no centro.

1. Préstamo e información.
2. Zona de traballo
3. Zona de lectura relaxada: revistas.
4. Zona de equipos informáticos
5. Cares de lecturas para anos e nivelados
6. Libros recomendados e lecturas de curso
7. Zona de materiais para familias
8. Fondo documental
9. Videoteca

Guía de bibliotecas para familias

Apoio ás distintas áreas e materias. Un exemplo: matemáticas

A biblioteca apoia proxectos do centro

[Vídeo Leer.es](http://www.leer.es)

Que se pode facer coa/na biblioteca???

O recanto de Mik. CEIP
Mestres Goldar, Vigo

Lectura libre
Lectura guiada
Lecturas colectivas
Lectura de imaxes
Recomendacións
Novidades
Contos
Recitais
Escrita
Audiovisuais
Música
Buscas de información
Programas de formación de usuarios/*ALFIN/A*
MI
Préstamo
.....

Escoitar
Falar
Ler
Escribir
Contar
Pensar
Mirar
Descubrir
Investigar
Observar
Analizar
Producir
Compartir
Comunicar
Construír coñecemento

...

A biblioteca apoia proxectos do centro

Pequenos acontecementos

Floración dos xiraseles

Van Gogh

Busqueda de información. Formación de usuarios

Recompilación da información.
Carencias e necesidades

Tratamento e organización
da información

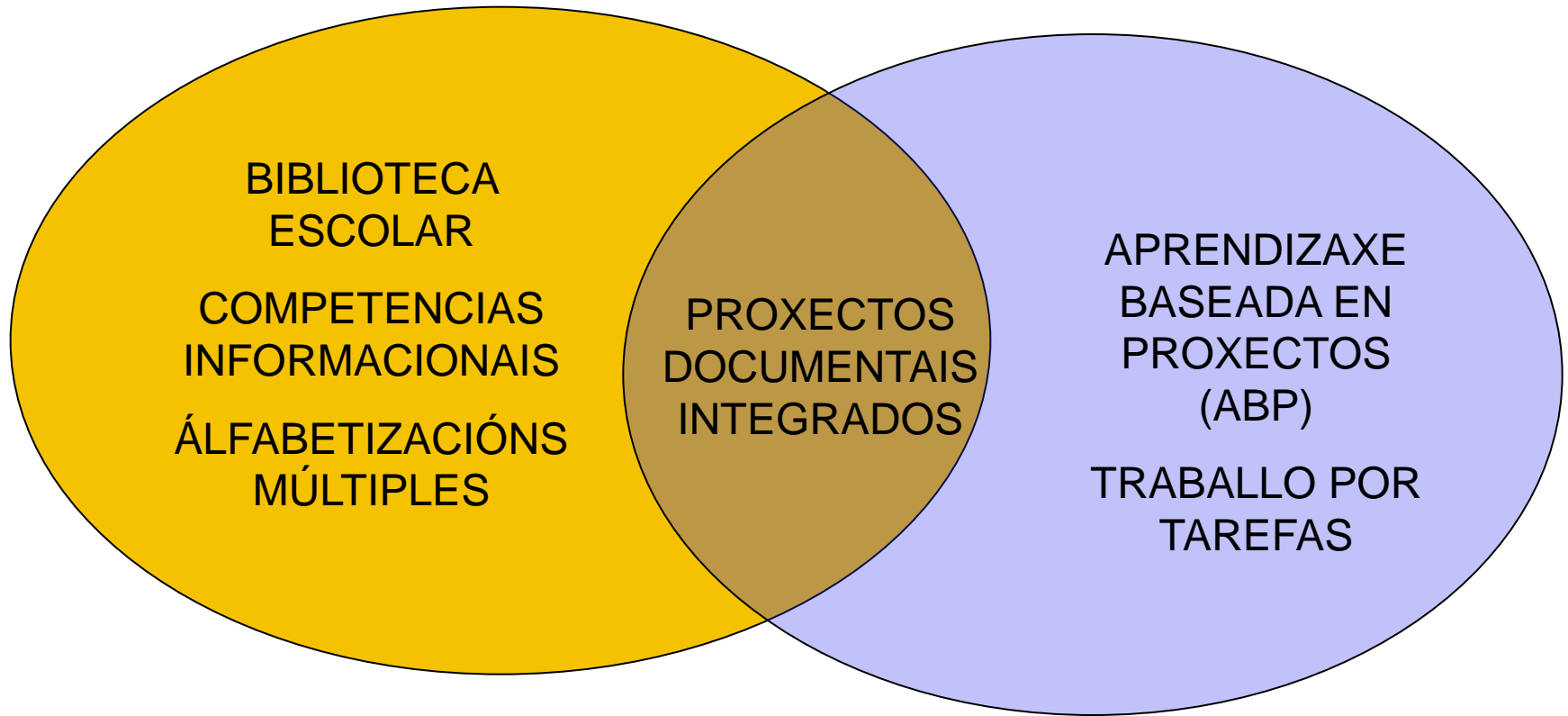
Novas
búsquedas

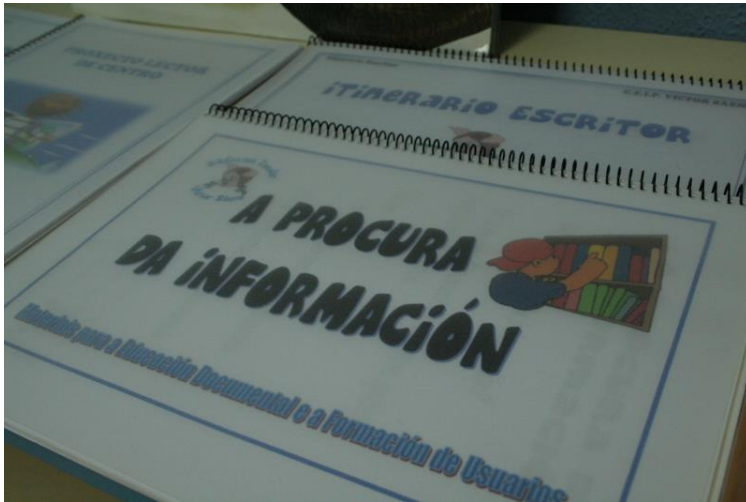
CRA de Ribadumia

Juana Vázquez. Unha proposta desde a biblioteca escolar para o tratamento do currículo: Proxectos para todo o centro (un exemplo).

Proxectos na biblioteca/ABP

Proxectos documentais integrados

Pequenos traballos de investigación nos que o alumnado, ademais de indagar sobre un tema ou problema concreto, se familiariza cos mecanismos de busca de información e traballo intelectual, empregando para ilo os recursos documentais da biblioteca escolar.

Rosa Piquín

O modelo das 3 fases

Proxectos documentais integrados

- A olería tradicional. CEIP de Leirado (Salvaterra de Miño)

Outros proxectos

- Mulleres galegas. IES Frai Martín Sarmiento (Pontevedra)
- Programación de aplicacións para móbiles. IES Sánchez Cantón. Pontevedra
- Mulleres con valor. IES Xoán Montes

CPI dos Dices (Rois)

AMI (alfabetización mediática e
informacional)

Especial Manuel María - 2016

Especial Carlos Casares - 2017

Concurso de Traballos por Proxectos desde/coa biblioteca escolar

- Traballos premiados no I Concurso de TPP (2013/2014)
- Traballos premiados no II Concurso de TPP (2014/2015)
- Traballos premiados no III Concurso de TPP (2015/2016)
- Traballos premiados no IV Concurso de TPP (2016/2017)

Extensión cultural

- Recomendacións
- Encontros con autores/as
- Recitais
- Lecturas compartidas
- Hora do conto
- Punto de información cultural
- Club de lectura
- Rutas literarias
- Visitas a librerías o bibliotecas
- Exposicións temáticas
- Animación á lectura
- ....

- [Boletíns](#)
- [Revistas](#)
- [Páxina web](#)
- [Blogue](#)
- [Facebook](#)
- Twitter
(@Biblioxenxo / Bibliomesturas ...)
- @bescolaresgal

Prioritario???

Organizar o espazo físico, analizar necesidades, adquirir e distribuír o mobiliario e o equipamento, ...

Deseñar a colección, establecer un plan de actualización axustado ás previsións orzamentarias, a curto e medio prazo... Contemplar a selección de recursos electrónicos (biblioteca virtual). Fixar sistemas de clasificación, colocación, sinalización, con sistemas estandarizados...

Conseguir PRESENZA no centro e nos documentos organizativos. Procurar que a BE se faga necesaria para profesorado, alumnado e familias. Un plan de actuación para que a comunidade escolar use e apoie a BE

Revisar o Proxecto Lector de Centro logo de analizar os resultados das avaliacións do alumnado. Sumar apoios (TIC-ENDL). Planificar as actividades.

Estimular o uso dos recursos da BE para o desenvolvemento do currículo (contidos, competencias clave...). Estimular a lectura mediante actividades que dan resultado. NON PERDER O TEMPO EN COUSAS IRRELEVANTES.

Facer da biblioteca un “espazo de desexo”, un “entorno creativo” un “universo do saber”, un punto de encontro, un lugar de convivencia.

Asesoría de bibliotecas escolares

<http://www.edu.xunta.es/biblioteca/blog>

XUNTA DE GALICIA
CONSELLERÍA DE CULTURA, EDUCACIÓN
E ORDENACIÓN UNIVERSITARIA

Bibliotecas
escolares
de Galicia

Guía de recursos
Portal educativo
Web Bibliotecas Escolares

[+ Info](#)
[Último](#)

ibliotecas

Actualidade

ALFIN

Banco de experiencias

Bibliotecas escolares

Documentos de referencia

Fomento da lectura

- Hora de ler
- Ler en mancomún
- Libros a eito
- Rede Lectura

Infantil e primaria

Secundaria

Xestión técnica

Materiais IV Xornadas de Bibliotecas Escolares de Galicia

Desde a Aula Virtual do CAFI (Centro Autónomo de Formación e Innovación) pódese acceder xa aos materiais das **IV Xornadas de Bibliotecas Escolares de Galicia**, celebradas en Santiago de Compostela os pasados 9 e 10 de novembro. Estes materiais completaranse en breve, unha vez editados os vídeos correspondentes ás diferentes sesións, así como o vídeo resume da xornada. **ACCESO** aberto (entrar como convidado).

Engadimos desde aquí informacións complementarias e enlaces relacionados coa temática das xornadas, **LER PARA VER**, relativa á formación para a **competencia mediática e informacional**, co apoio dos recursos da biblioteca escolar.

- **Currículo para profesores en materia de Alfabetización Mediática e Informacional. UNESCO 2012**
- **Manual sobre competencia informacional e mediática. UNESCO 2012 (inglés)**
- **"Declaración de Moscú a favor da alfabetización informacional e mediática. UNESCO"**
- **Rede de Cátedras UNESCO para a promoción da MIL (Media and Information Literacy)**
- **"Resumo estudo sobre alfabetización en Europa. Comisión Europea de Educación. 2012"**
- **La competencia informacional la enseñanza obligatoria... Ana Blasco/Glòria Durban**
- **Programas para el desarrollo de la competencia informacional... Glòria Durban, Ana Cid, José García**
- **Informe APEI 2010 sobre Alfabetización Informacional. Antoni Calderón.**
- **Programa europeo Emedus, para a educación para os medios. Emedus.org**
- **Vídeo: recomendacións do grupo Emedus sobre políticas públicas de Educación mediática.**
- **Biblioteca cotarelo Cine. Blogue de cine da biblioteca do IES Armando Cotarelo Valedor, de Vilaparís de Arusa**

Ligazóns B.E.

- Abareque-Educastur
- B.E. de Málaga
- B.E. de Navarra
- Biblioteca escolar: PUNTEDU
- Biblioteca Escolar Digital
- Bibliotecas /CRA de Chile
- Bibliotecas escolares - Extremadura
- Bibliotecas escolares Cantabria
- Bibliotecas Escolares Comunidad de Madrid
- Bibliotecas Escolares de Aragón
- Bibliotecas Escolares Históricas
- Biblioteques Escolars IB
- Educacyl - Fomento de la lectura
- IASL
- Libro Abierto
- MEC-Bibliotecas Escolares
- Pinakes
- Plan de Lectura de ICC

2006/2007

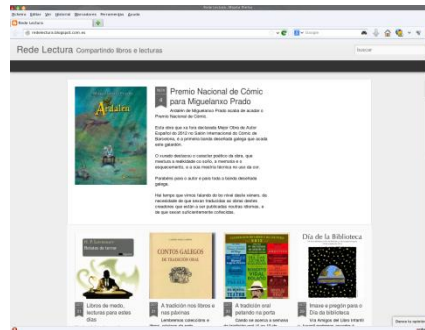
Sitios web de apoio

<http://bega-horadeler.blogspot.com>

<http://www.scoop.it/t/bibliotecas-escolares-de-galicia>

<http://redelectura.blogspot.com>

<http://lerenmancomun.blogspot.com>

<http://librosaeito.blogspot.com>

Bibliotecas escolares de Galicia

bibliotecasescolares@edu.xunta.es

No twitter:

[@bescolaresgal](https://twitter.com/bescolaresgal)

En facebook:

<https://www.facebook.com/bescolares/>

Grazas!

crisnova@gmail.com